

דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְבַעְרָא לִיָּה מִן עֲלָמָא.
 זְבָאִין אֵינּוּן צְדִיקָא דְכְּלָהוּ קְדִישִׁין, וְאַשְׁתְּכַחוּ
 בְּקְדוּשָׁה קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, וְשָׂרִיא עֲלֵיהוּ רוּחַ
 קְדִישָׁא, בְּהָאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי. פִּינּוּן דְאַתָּא
 צְפָרָא קָמוּ אִזְלוּ.

עַד דִּהוּוּ אִזְלוּ, פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר
 וְאָמַר, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכּוֹ
 וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים. וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכּוֹ,
 דִּהוּוּ אִזְלוּ לְקַבֵּל אַבוּהֵי.

תָּא חַזִּי, כּל זְמַנָּא, דִּיעֲקֹב אֲשֶׁתְּכַח לְגַבִּיָּה דְלָבָן
 לָא מְלִיל עֲמִיָּה קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, (ולא אֲשֶׁתְּכַח
 לְגַבִּיָּה) וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב, (בראשית לא) וַיֹּאמֶר יי' אֶל
 יַעֲקֹב שׁוּב אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וְלִמּוֹלְדֹתֶיךָ וְגו'. הָאִי
 בְּסוּפָא חֲזָה, בְּזַמְנָא דְבָעָא לְאַתְפְּרָשָׁא מְלָבָן וְכַד
 אֲתַפְּרַשׁ מִנִּיהּ, אָתוּ לְקַבְּלִיהּ אֵינּוּן מַלְאֲכֵי
 וְאוֹזְפוּהוּ בְּאוֹרְחָא.

לשון הקודש

וְאָמַר, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ
 בּוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים. וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכּוֹ,
 שְׁהִיָּה הוֹלֵךְ פִּנְגָּד אָבִיו.

בַּא רְאָה, כּל זְמַן שׁוֹעֲקֵב נִמְצָא אֶעֱל
 לָבָן, לֹא דַבֵּר עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (ולא
 נִמְצָא אֶעֱלוּ). וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי פְתוּב (בראשית
 לא) וַיֹּאמֶר ה' אֶל יַעֲקֹב שׁוּב אֶל אֶרֶץ

יְדַע שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחָה לְבַעְרוּ
 מִן הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שְׂבָלָם
 קְדוּשִׁים וְנִמְצָאִים בְּקְדוּשָׁה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
 הַקְּדוּשׁ, וְשׁוֹרָה עֲלֵיהֶם רוּחַ קְדוּשָׁה
 פְּעוּלָם הָיָה וּבְעוּלָם הַבֹּא. פִּינּוּן שְׂפָא
 הַבְּקָר, קָמוּ וְהִלְכוּ.

עַד שְׁהִיוּ הוֹלְכִים, פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר

תּוֹסֵפֶת א

רַבִּי אֱלֶעָזֶר, וְרַבִּי יוֹסִי הַמּוּי, הוּוּ אֲזָלִי מֵאוּשָׁא לְלוּד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֱלֶעָזֶר, אֲפֹשֶׁר שְׁמַעַת מֵאַבוּךָ מָאִי דְכִתְיִב, וַיַּעֲקֹב הֶלֶךְ לְדַרְכּוֹ וְגוֹי. אָמַר לִיהּ לָא יְדַעְנָא. עַד דִּהּוּוּ אֲזָלִי מָטוּ לְמַעְרְתָא דְלוּד. שְׁמַעוּ הַהוּא קָלָא דְאָמַר, תְּרִי עוּזְלִין דְּאִילְתָּא עָבְדוּ קַמָּאֵי רַעוּתָא דְנִיחָא לִי, וְאִינוּן הוּוּ מִשְׁרַיִתָא קַדִּישָׁא דְעָרַע יַעֲקֹב קַמִּיהּ. אֶתְרַגִּישׁ רַבִּי אֱלֶעָזֶר, וְאֶסְתַּעַר בְּנַפְשׁוּי, וְאָמַר, מְרִיחַ דְּעֵלְמָא כַּךְ אֲוֹרְחוּי, טַב לָן דְּלָא נִשְׁמַע, שְׁמַעְנָא וְלָא יְדַעְנָא.

אֶתְרַחִישׁ לִיהּ נִיסָא, וְשְׁמַע הַהוּא קָלָא דְאָמַר, אַבְרָהָם וַיַּעֲחֹק הוּוּ, נָפַל עַל אֲנַפּוּי וְחָמָא דִּיוֹקְנָא דְאַבוּי, אָמַר לִיהּ אַבָּא, שְׂאִילָנָא וְאַתִּיבּוּנָא, דְאַבְרָהָם וַיַּעֲחֹק הוּוּ, דְעָרַעוּ לִיַּעֲקֹב כַּד אֲשַׁתְּזִיב מִלְּבָן. אָמַר לִיהּ בְּרִי, פּוּק (ס"א פִּסְקָד) פְּתַקְדָּה, וְסַב סְבַתְדָּה, פּוּם מְמִלָּל רַבְרָבִן הָוּה. וְלָא דָא הִיא בְּלַחְדוּי, אֲלָא לְכָל עַדִּיקָיָא נִשְׁמַתְהוּן דְּעַדִּיקָיָא מְעָרַעִין קְדָמוּהִי לְשִׁיבּוּתִיהּ, וְאִינוּן מְלֶאכֶיָא קַדִּישֵׁי עֲלָאֵי.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

לְפָנַי רַעֲיוֹן שֶׁל נַחַת לִי, וְהֵם הָיוּ הַמַּחֲנֶה הַקְּדוֹשׁ שֶׁפָּגַשׁ יַעֲקֹב לְפָנָיו. הַתְּרַגֵּשׁ רַבִּי אֱלֶעָזֶר וְהַסְתַּעַר בְּנַפְשׁוֹ, וְאָמַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם כַּךְ דַּרְכּוֹ, מִזַּב לָנוּ שְׁלֵא נִשְׁמַע, שְׁמַעְתִּי וְלָא יְדַעְתִּי.

הַתְּרַחֵשׁ לוֹ גַם, וְשְׁמַע אוֹתוֹ קוֹל שְׂאוּמְרֵי: אַבְרָהָם וַיַּעֲחֹק הָיוּ. נָפַל עַל פָּנָיו וְרָאָה אֶת דִּיוֹקְנֵי אָבִיו. אָמַר לוֹ, אַבָּא, שְׂאִלְתִּי וְהִשִּׁיבּוּנִי, שְׂאִבְרָהָם וַיַּעֲחֹק הֵם שֶׁפָּגַשׁוּ אֶת יַעֲקֹב בְּשֹׁנְצֵל מִלְּבָן. אָמַר לוֹ, בְּנִי, הוֹצֵא אֶת (פִּסְקָד) פְּתַקְדָּה, וְקַח אֶת דְּבָרֵי אָבִיךָ הַזֶּה, פַּה מְדַבֵּר גְּדוּלוֹת הָיָה.

אַבוּתִיךָ וְלְמוֹלַדְתְּךָ וְגוֹי. זֶה הָיָה בְּסוּף, בְּזִמְנֵי שְׂרָעָה לְהַפְרֵד מִלְּבָן. וְכִשְׁנִפְרַד מִמֶּנּוּ, בָּאוּ לְקִרְאָתוֹ אוֹתָם מִלְּאֲכִים וְלוּוּהוּ בְּדַרְכּוֹ.

תּוֹסֵפֶת א

רַבִּי אֱלֶעָזֶר וְרַבִּי יוֹסִי הַמּוּי הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוּשָׁא לְלוּד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֱלֶעָזֶר, אֲפֹשֶׁר שְׁמַעַת מֵאַבִּיךָ מָה שְׂכַתּוֹב וַיַּעֲקֹב הֶלֶךְ לְדַרְכּוֹ וְגוֹי? אָמַר לוֹ, לָא יְדַעְתִּי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ לְמַעְרַה שֶׁל לוּד. שְׁמַעוּ אוֹתוֹ קוֹל שְׂאוּמְרֵי: שְׁנֵי עַפְרַיִם שֶׁל הָאִילַת עָשׂוּ

וְתָא חָזִי, יִצְחָק קָיָים הָוָה בְּהֵימָא שְׁעָתָא, אֲבָל נִשְׁמַתִּיהָ
 קַדִּישָׁא אֲתַנְסִיבַת בְּכוּרְסָיא יְקָרָא דְמֵאֲרִיָּה, כַּד אֲתַעְקַד
 עַל גַּבֵּי מַדְבָּחָא. וּמְכַרְדִּין אֶסְתַּמוּ עֵינָיו מַחִיזוּ. הֵינֵנו
 דְכָתִיב, (בראשית לא) לוֹלֵא וְגו' וּפְתַח יִצְחָק הָיָה לִי. (ע"כ תוספתא).

תָּא חָזִי, כְּתִיב, וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ. וַיִּפְגְּעַתְּ בְּמִלְאָכֵי אֱלֹהִים
 מִיַּבְעֵי לַיהוָה, מָאִי בּוֹ. אֲלָא אֵינְהוּ אָתּוּ
 לְאַתְּפַלְלָא בֵּיהּ (וְאִזְפּוּהוּ בְּאוּרְחָא). מָאִי לְאַתְּפַלְלָא בֵּיהּ.
 אֲלָא אֵינּוּן מְסֻטְרָא דְגִבּוּרָה קְאֲתִין, דְכָתִיב מִלְאָכֵי
 אֱלֹהִים, וְחָמָא מְסֻטְרָא אֲחָרָא מִלְאָכֵי דְרַחֲמֵי,
 וְאַתְּפַלְלוּ בֵּיהּ רַחֲמֵי וְדִינָא.

תָּא חָזִי, בְּקַדְמֵי תָא, מַחְנֵה אֱלֹהִים, זֶה חַד. לְבַתָּר
 וַיְקָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים, תִּרִי. חַד
 מְסֻטְרָא וְדִינָא וְחַד מְסֻטְרָא דְרַחֲמֵי, מִלְאָכֵין מֵהָאִי
 גִּיסָא, וּמִלְאָכֵין מֵהָאִי גִיסָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, וַיִּפְגְּעוּ

לשון הקודש

בְּמִלְאָכֵי אֱלֹהִים הָיָה צָרִיד לֵהֵיוֹת! מַה זֶה
 בּוֹ? אֲלָא הֵם בָּאוּ לְהַכְלִיל בּוֹ (לְחַדוּ בִּדְרָךְ).
 מַה זֶה לְהַכְלִיל בּוֹ? אֲלָא הֵם בָּאוּ מֵעַד
 הַגִּבּוּרָה, שְׁכַתּוֹב מִלְאָכֵי אֱלֹהִים, וְרָאָה
 מֵעַד אַחַר מִלְאָכֵי רַחֲמִים, וְנִכְלְלוּ בּוֹ
 רַחֲמִים וְדִין.

כֵּן רָאָה, בְּרֵאשׁוֹנָה מִלְאָכֵי אֱלֹהִים, זֶה
 אֲחַד. אַחַר כֵּן – וַיְקָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם
 הַהוּא מַחְנֵים, שְׁנַיִם. אֲחַד מֵעַד הַדִּין,
 וְאֲחַד מֵעַד הַרַחֲמִים. מִלְאָכֵים מִן הַעַד

וְלֹא רַק זֶה בְּלִבְדָּא, אֲלָא אֵת כָּל הַצְּדִיקִים
 פּוֹנְשׁוֹת נִשְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים לְפָנֵיהֶם
 לְהַצְלֵתָם, וְהֵם מִלְאָכֵים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים.
 וְכֵן רָאָה, יִצְחָק הָיָה קָיָים בְּאוֹתָהּ שְׁעָה,
 אֲבָל נִשְׁמַתוּ הַקְּדוּשָׁה נִלְקַחָה לְכַסָּא
 הַכְּבוֹד שֶׁל אֲדוּנּוּ, כְּשֶׁנֶּעְקַד עַל גַּבֵּי
 הַמְּזֻבְחָה, וְאִזּוּ נִסְתַּמוּ עֵינָיו מֵרְאוֹת. הֵינֵנו
 שְׁכַתּוֹב לוֹלֵא וְגו' וּפְתַח יִצְחָק הָיָה לִי. (ע)

כאן התוספתא.

כֵּן רָאָה, כְּתוּב וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ. וַיִּפְגְּעַתְּ

בו. בו. דִּיִּקְא. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב בְּאִשֶּׁר רָאָם, רָאָה
 אוֹתָם מִיַּבְעֵי לֵיה, מָאֵי רָאָם. אֵלֶּא חָמָא לֹזֵן כְּלִילָן
 כְּהָרָא, מִתְדַבְּקֵן דָּא בְּרָא, מִתְחַבְּרֵן דָּא בְּרָא, וְעַל
 דָּא כְּתִיב רָאָם, וּכְלָהוּ אֶתְּוּ לְאוֹזְפָא לֵיה וּלְשִׁיזְבָא
 לֵיה מִידָא דְעֵשׂו.

כְּתִיב בֵּיה בְּעֵשׂו, (בראשית כה) וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי.
וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן, אִי תִימָא, דִּיעֲקֹב טְפָה
קְדָמָאָה הָזָה, לָאוּ הָכִי, דְהָא כְּתִיב, וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן,
וְלֹא כְּתִיב, וַיֵּצֵא רֵאשׁוֹן. וּבְגִין דִּיעֲחָק אֶתִּי מִסְטָרָא
דְּדִינָא קִשְׂיָא, נִפְק עֵשׂו אֲדָמוֹנִי, סוּמְקָא. דְּאִי
יַעֲקֹב הָזָה בּוֹכְרָא, הֵהִיא טְפָה קְדָמָאָה הִיכִי נִפְקָא
הָכִי סוּמְקָא. אֲבָל טְפָה תְּנִינָא הָזָה, וּבְגִין כִּד לָא
נִפְקָא הָכִי, דְהָא מִסְטָרָא דְרַחֲמֵי הָזָה הֵהִיא טְפָה,
מֵהָאֵי גִיסָא וּמֵהָאֵי גִיסָא.

לשון הקודש

שַׁעֲקֹב הִיָּה מִסְפָּה רֵאשׁוֹנָה – לֹא כִּד,
 שְׁהָרִי כְּתוּב וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן, וְלֹא כְּתוּב
 וַיֵּצֵא רֵאשׁוֹן. וּמִשׁוּם שַׁעֲחָק כָּא מַעַד
 הַדִּין הַקִּשְׂיָה, יֵצֵא עֵשׂו אֲדָמוֹנִי, אָדָם.
 שָׂאָם יַעֲקֹב הִיָּה כְּבוֹד, אוֹתָהּ טְפָה
 רֵאשׁוֹנָה אִידָא יֵצֵאָה כִּד אֲדָמָה. אֲבָל טְפָה
 שְׁנִיָּה הִיָּה, וּמִשׁוּם כִּד לֹא יֵצֵא כִּד, שְׁהָרִי
 אוֹתָהּ טְפָה הִיָּתָה מַעַד הַרַחֲמִים מַעַד זֶה
 וּמַעַד זֶה.

הָזָה, וּמִלְאָכִים מִן הַעַד הָזָה. וְעַל זֶה
 כְּתוּב וַיִּפְגְּעוּ בו. כוּ דוֹקָא. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
 בְּאִשֶּׁר רָאָם, רָאָה אוֹתָם הִיָּה עָרִיד
 לְהִיּוֹת! מַה זֶה רָאָם? אֵלֶּא רָאָה אוֹתָם
 כְּלוּלִים כְּאַחַד מִדְּבָקִים זֶה בְּזֶה,
 מְחוּבָּרִים זֶה בְּזֶה, וְלִכֵּן כְּתוּב רָאָם,
 וְכֻלָּם כָּאוּ לְלוּוֹת אוֹתוֹ וּלְהַצִּילוֹ מִיַּד עֵשׂו.
כְּתוּב בְּעֵשׂו, (שם כה) וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן
אֲדָמוֹנִי. וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן, אִם תֹּאמֶר

וּמִטָּפָה דַעֲשׂוּ לָא הִוֹת כְּטָפָה דִיעֲקֹב, דְדָא שְׁלִים
 וְדָא לָא שְׁלִים. וּבְהַהִיא שַׁעֲתָא, יַצְחָק
 הָוָה (דף נ"ו ע"ב) מְכוּוֹן בְּסִיּוּמָא דְדִינָא קִשְׂיָא, דְאִפִּיק
 בְּסִטְרוֹי, בְּגַלְיָפוֹי טְהִירִין בְּשִׁיפוֹי, וּבְגִין כִּד עֲשׂוּ,
 זִוְהָמָא דְאִתְהַתִּיד מְדַהֲבָא.

וְעַל דָּא תְּנִינָן, דְבָעֵי בַר נָשׁ לְכוּוֹנָא בְּהַהִיא
 שַׁעֲתָא, בְּרַעוּתָא דְמֵאֲרִיָּה, בְּגִין דִּיפִיק בְּגִין
 קְדִישׁוֹן לְעֵלְמָא. וְאִי תִימָא, יַצְחָק לָא אִתְכּוּוֹן. לָאו
 הָכִי, אֱלֹא אִתְכּוּוֹן בְּקְדוּשָׁה, וְאִתְכּוּוֹן בְּסִיּוּמָא
 דְהַהִיא אֲתֵר, וְאִשְׁתַּבַּח כִּד נֶפֶק הַהִיא טָפָה
 קְדָמָאָה, בְּהַהִיא אֲתֵר מִמָּשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב, כָּלוּ
 בְּאֲדַרְתַּי שַׁעַר.

תָּא חַזִי, דְדוּד בְּשִׁפִּירוֹ דְסוּמְקָא נֶפֶק, וְאִתְאַחַד
 בְּקְדוּשָׁה דְמֵאֲרִיָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמואל א' x
 טז) וְהוּא אֲדַמוּנִי עִם יָפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי. אֲבָל

לשון הקודש

שִׁיּוּצִיא בְּנִים קְדוּשִׁים לְעוֹלָם. וְאִם
 תֵּאמֵר שִׁיּוּצִחָק לֹא הִתְכּוּוֹן – לֹא כִּד,
 אֱלֹא הִתְכּוּוֹן בְּקְדוּשָׁה, וְהִתְכּוּוֹן בְּסִיּוּם שֶׁל
 אוֹתוֹ מְקוּם, וְנִמְצָא בְּשִׁיּוּצִיא אוֹתָהּ טָפָה
 רֵאשׁוּנָה בְּאוֹתוֹ מְקוּם מִמָּשׁ, וְלִבְנֵי כְּתוּב,
 כָּלוּ בְּאֲדַרְתַּי שַׁעַר.

בַּא רְאֵה, דְדוּד יַצָּא בִּיפִי שֶׁל אָדָם, וְנִאֲחִזוּ
 בְּקְדוּשַׁת רַבּוּנוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב (שמואל א' x טז)

וְהַטָּפָה שֶׁל עֲשׂוּ לֹא הִיָּתָה כְּמוֹ הַטָּפָה
 שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁזֶה שָׁלֵם וְזֶה לֹא שָׁלֵם.
 וּבְאוֹתָהּ שַׁעַר הָיָה יַצְחָק מְכוּוֹן בְּסִיּוּם
 הַדִּין הַקָּשָׁה, שֶׁהוּצִיא בְּצִדּוֹ בְּאוֹרוֹת
 חֲקוּקִים בְּאִבְרִיו, וּמִשׁוּם כִּד עֲשׂוּ זִוְהָמָא
 שֶׁהִתְכַּבַּח מִהִזְבֵּב.

וְעַל כִּד שְׁנִינּוּ, שֶׁצְרִיךְ אָדָם לְכוּוֹן
 בְּאוֹתָהּ שַׁעַר בְּרַעוּן שֶׁל רַבּוּנוּ, כִּדִּי

יַעֲקֹב בּוֹכָא הָוָה מִנִּיה דְעֵשׂו, לָאו מִטְּפָה,
 אֵלָא דְבוּנָה דְרַעוּתָא, בְּאִילָנָא עֲלָאָה רַבְרָבָא
 וְתַקְיָה, וְעֵשׂו בְּהָוָה אֲתֵר דְסִימָא דְכֹלָא, וּבְגִין
 בְּדָ כְּתִיב, (עובדיה א) הִנֵּה קָטַן נְתִיתִךָ בְּגוֹיִם בְּזוּי
 אֶתְהָ מְאֹד.

רְבִי יְהוּדָה הָוָה מִתְּנִי חָבִי. עֵשׂו נִקְרָא רֵאשׁוֹן,
 דְכְּתִיב, (בראשית כה) וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כָּלוּ.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶקְרִי רֵאשׁוֹן, דְכְּתִיב, (ישעיה
 מד) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן וְאֵת אַחֲרוֹנִים אֲנִי הוּא.
 וְזַמִּין לְאֶתְפָּרְעָא רֵאשׁוֹן מֵרֵאשׁוֹן. וְלִמְבַנֵי רֵאשׁוֹן,
 דְכְּתִיב, (ירמיה יז) כִּסָּא כְבוֹד מְרוֹם מֵרֵאשׁוֹן. וְלִזְמַנָּא
 דְאֶתִי כְּתִיב, (ישעיה מא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הִנֵּה הֵנָּה
 וְלִירוּשָׁלַם מִבֶּשֶׁר אֶתֶן.

תָּאנָא, זְמַנָּא יְרוּשָׁלַם, לְמַתְהוּי שׁוּרְהָא לְעִילָא
 וְלִאֶתְקַרְבָּא עַד פְּרָסִי יִקְרָא דְמִלְכָּא.

לשון הקודש

כָּלוּ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא רֵאשׁוֹן,
 שְׂפָתוֹב (ישעיה מד) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן,
 (שם מא) וְאֵת אַחֲרוֹנִים אֲנִי הוּא. וְעַתִּיד
 לְהַפְרַע רֵאשׁוֹן מֵרֵאשׁוֹן, וְלִבְנוֹת רֵאשׁוֹן,
 שְׂפָתוֹב (ירמיה יז) כִּסָּא כְבוֹד מְרוֹם מֵרֵאשׁוֹן.
 וְלְעַתִּיד לְבָא כְּתוֹב, (ישעיה מא) רֵאשׁוֹן
 לְצִיּוֹן הִנֵּה הֵנָּה וְלִירוּשָׁלַם מִבֶּשֶׁר אֶתֶן.
 שְׂנִינְו, עַתִּידָה יְרוּשָׁלַם לְהִיֹּת הוֹמָתָה

וְהוּא אֲדָמוֹנִי עִם יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רֵאִי.
 אֲבָל יַעֲקֹב הָיָה בְכוֹר מֵעֵשׂו, לָאו מִטְּפָה,
 אֵלָא שְׂכוֹן אֵת הָרְצוֹן לְעֵץ הָעֲלִיּוֹן הַגָּדוֹל
 וְהַתַּקְיָה, וְעֵשׂו בָּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל סִיּוֹם
 הַכֹּל, וּמִשׁוֹם בְּדָ כְּתוֹב, (עובדיה א) הִנֵּה קָטַן
 נְתִיתִךָ בְּגוֹיִם בְּזוּי אֶתְהָ מְאֹד.

רְבִי יְהוּדָה הָיָה שׁוּנָה בְּדָ. עֵשׂו נִקְרָא
 רֵאשׁוֹן, שְׂפָתוֹב וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה ג) בְּעֵת הַהִיא יִקְרְאוּ
 לְיִרוּשָׁלַם כַּסָּא יְיָ. כְּדִין כְּתִיב, (ישעיה ל) וְהָיָה אֹר
 הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה וְאֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם.
 כְּדִין (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד.
 כְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יְמַלּוּךְ יְיָ לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרִשְׁתַּת אַחְרֵי מוֹת

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה אַחְרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן
 וְגו'. (ויקרא טז) וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה. רַבִּי
 יְהוּדָה אָמַר, בֵּינָן דְכְּתִיב וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה,
 אֲמַאי זְמַנָּא אֶתְרָא וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה דְכָר אֶל
 אֶהֱרֹן אַחִיד, דְּהָא בְּמַלּוּלָא קְדַמָּאָה סָגִי. אֶלָּא חֲכִי
 תַּנִּינָן, כְּתִיב, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְיָ אֵלָיו.
 וְכְתִיב, (שמות כד) וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֵל יְיָ. וְהָא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

פְּרִשְׁתַּת אַחְרֵי מוֹת

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחְרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי
 אֶהֱרֹן וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה
 אָמַר, בֵּינָן שְׁכַתּוּב וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה,
 לְמָה פַעַם אֶתְרַת וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דְכָר
 אֶל אֶהֱרֹן אַחִיד, שְׁהָרִי בְּדַבּוֹר הָרֵאשׁוֹן
 מְסַפִּיק? אֶלָּא כִּף שְׁנֵינּוּ, כְּתוּב וַיִּקְרָא אֶל

לְמַעַלְהָ וּלְהַתְקַרֵּב עַד כַּסָּא כְבוֹד הַמְּלָךְ.
 זְהוּ שְׁכַתּוּב (ירמיה ט) בְּעֵת הַהִיא יִקְרְאוּ
 לְיִרוּשָׁלַם כַּסָּא ה'. אִז כְּתוּב, (ישעיה ל) וְהָיָה
 אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה וְאֹר הַחֲמָה
 יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם. אִז, (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד. כְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלּוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

אִיִּקְמוּהָ מְלָה, דִּהְבָּא דְרִגְא חַד. וּלְבַתֵּר, דְרִגְא
אֲחֵרָא. אֹפֶּה תָּבֵא, וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה דְרִגְא חַד.
וּלְבַתֵּר וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה דִּבְר אֶל אֶהְרֹן אֲחִידָה,
דְרִגְא אֲחֵרָא. וְכֹלָא, בְּחַד מִתְקַלָּא סְלִקָּא, וּמִן
שְׂרָשָׂא חַד כֹּלָא אֲתַחֲפֵר.

אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהְרֹן. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים)
ב עֲבָדוּ אֶת יי' בִּירְאָה וּגִילוּ בְרַעְדָּה.
וּכְתִיב, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת יי' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי
בְּרִנָּה. הֵינִי קָרָאִי קִשְׁיִין אֲחֵדְדִי, אֵלָּא הָכִי תֵּאנָּא,
עֲבָדוּ אֶת יי' בִּירְאָה. דְּכָל פּוֹלְחָנָא דְבָעֵי בַר נָשׁ
לְמַפְלַח קָמִי מְאִרִיָּה, בְּקַדְמִיתָא בְּעֵי יִרְאָה, לְדַחֲלָא
מִנִּיהּ, וּבְגִין דַּחֲלָא דְמְאִרִיָּה, יִשְׁתַּבַּח לְבַתֵּר דִּיעֵבִיד
בְּחֵדוּתָא פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים)
ז מָה יי' אֱלֹהֶיךָ שׂוֹאֵל מֵעֲמֹךְ כִּי אִם לִירְאָה.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

בְּרַעְדָּה. וּכְתוּב (שם ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי בְּרִנָּה. הַפְּסוּקִים
הֲלָלוּ קִשְׁיִים זֶה עַל זֶה. אֵלָּא כִּד שְׁנֵינוּ,
עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה - שְׂפַל עֲבוּדָה
שְׂרוּצָה בִּן אָדָם לְעַבְד לִפְנֵי רַבּוֹנוּ,
בְּרִאשׁוֹנָה צְרִיךְ יִרְאָה, לְפָחוּד מִמֶּנּוּ.
וּמִשׁוּם הַפְּחוּד שֶׁל אֲדוֹנוּ יִמְצֵא אַחַר כֵּן
שֵׁינְעֵשֶׂה בְּשִׂמְחָה אֶת מַצּוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל
כֵּן כְּתוּב, (דברים ז) מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שׂוֹאֵל
מֵעֲמֹךְ כִּי אִם לִירְאָה.

מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו. וּכְתוּב (שמות כד) וְאֵל
מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֵל ה'. וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֶת
הַדָּבָר, כֹּאֵן דְּרִגְוָה אַחַת, וְאַחַר כֵּן דְּרִגְוָה
אַחֶרֶת. אֹפֶּה כֹּאֵן, וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה -
דְּרִגְוָה אַחַת. וְאַחַר כֵּן, וַיֹּאמֶר ה' אֶל
מֹשֶׁה דִּבְר אֶל אֶהְרֹן אֲחִידָה - דְּרִגְוָה
אַחֶרֶת. וְהַכֹּל עוֹלָה בְּמִשְׁקַל אַחַד,
וּמִשְׂרֵשׁ אַחַד הַכֹּל הִתְחַפֵּר.
אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהְרֹן. רַבִּי יִצְחָק
פָּתַח, (תהלים ב) עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה וּגִילוּ

וְגִילּוֹ בְּרַעְדָּה. דְּאָסִיר לִיָּה לְבַר נָשׁ לְמַחְדֵי יִתִּיר
 בְּעֶלְמָא דִּין. הָאִי בְּמַלֵּי דְעֶלְמָא, אֲבָל בְּמַלֵּי
 דְּאוֹרֵייתָא וּבְפִקוּדֵי דְאוֹרֵייתָא, פְּעֵי לְמַחְדֵי. לְבַתָּר,
 יִשְׁתַּבַּח פֶּר נָשׁ דִּיעֵבִיד בְּחֶדְוֹתָא פִּקוּדֵי אוֹרֵייתָא.
 דְּכְתִיב, עֲבָדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, עֲבָדוּ אֶת יְיָ בִּירְאָה. (דף נ"ו ע"ב) רָזָא
 דְּמַלְּהָ הוּא, עֲבָדוּ אֶת יְיָ בִּירְאָה, מַה יִּרְאָה
 חֲכָא. אֲלָא כְּמַה דְּאוֹקִימְנָא, דְּכְתִיב, (משלי א) יִרְאֵת
 יְיָ רַאשֵׁית דְּעֵת, וּכְתִיב, (תהלים קיא) רַאשֵׁית חֲכָמָה
 יִרְאֵת יְיָ. יִרְאֵת יְיָ, קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא חֲכָא אֲקָרִי.
 רַבִּי אֲלֶעָזָר אָמַר, עֲבָדוּ אֶת יְיָ בִּירְאָה, מָאן דְּבַעֵי
 לְמַעַבְדַּד פּוֹלְחָנָא דְּמַאֲרִיָּה, מָאן אֲתֵר שְׂאֲרֵי, וּבָאן
 אֲתֵר יְכוּוֹן פּוֹלְחָנָא לִיְחִידָא שְׂמָא דְּמַאֲרִיָּה. חָדָר
 וְאָמַר בִּירְאָה, בִּירְאָה הוּא שִׁירוֹתָא, מִתַּתָּא
 לְעֵילָא. (תא חזי בני אחרן הא אוקימנא והא אתמר מלה).

לשון הקודש

איזו יראָה באן? אֲלָא כְּמַה שְׂבַאֲרַנּוּ, שְׂפַתּוּב (משלי א) יִרְאֵת ה' רַאשֵׁית דְּעֵת, וּכְתוּב (תהלים קיא) רַאשֵׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'. יִרְאֵת ה' – כִּדְ נִקְרָא הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי אֲלֶעָזָר אָמַר, עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה – מִי שְׂרוּעָה לְעִשׂוֹת עֲבוּדַת אֲדוֹנּוּ, מַאֲיִזָּה מְקוּם מִתְחִיל, וּבַאֲיִזָּה מְקוּם יְכוּוֹן אֶת הָעֲבוּדָה לִיְחִידָא שְׂמָא דְּמַאֲרִיָּה? חוֹר וְאָמַר,

וְגִילּוֹ בְּרַעְדָּה – שְׂאֲסוֹר לְאָדָם לְשִׂמְחָה יוֹתֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְזֶה בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם. אֲבָל בְּדַבְרֵי תוֹרָה וּבְמַצְוֹת הַתּוֹרָה צְרִיךְ לְשִׂמְחָה. אַחֲרַי כִּדְ יִמְצֵא אָדָם שְׂיַעֲשֶׂה בְּשִׂמְחָה אֶת מַצְוֹת הַתּוֹרָה, שְׂפַתּוּב עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה. רַבִּי אֲבָא אָמַר, עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה – סוּד הַדְּבַר הוּא. עֲבָדוּ אֶת ה' בִּירְאָה,

תָּא חַזִּי, מַה כְּתִיב הָכָא אַחֲרֵי מוֹת, וּלְבַתֵּר דְּבַר
 אֶל אַהֲרֹן אַחִיד וְגו' בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן, אֶלֹּא
 מִכָּאן, שִׁירוּתָא לְאַזְהָרָא לְכַהֲנֵי, כֹּל מָאן, דְּבִעִינָן
 לְאַזְהָרָא בְּהַאי זֹאת, וְדָא הִיא יִרְאֵת יי'.

דְּבַר אַחֵר. אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן. רַבִּי יוֹסִי
 אָמַר, אַחֲרֵי מוֹת נֶדֶב וְאַבְיָהוּא, מִיבְעִי לִיהַ, מָא
 טַעְמָא שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן, וְהָא יָדִיעַ דְּבְנֵי חֲזוּ.
 אֶלֹּא הָכִי תֵּאנָא, דְּעַד כָּאן לָאוּ בְּרִשׁוּתֵיהוּ קְיִימוּ,
 אֶלֹּא בְּרִשׁוּתָא דְּאַבוּהוֹן, וּבְגִין כֶּךָ, בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי
 יי' וַיָּמוּתוּ, דְּאֵינִינן דְּחִקוּ שְׁעֵתָא בְּחַיֵּי דְּאַבוּהוֹן,
 וְכִלְאֵ הָוָה, בְּגִין הָהוּא חוּבָא דְּעַבְדוּ, דְּכְתִיב (במדבר
 א) בְּהִקְרִיבֶם אִישׁ זָרָה. דְּתִנָּא, בְּאַתֵּר חַד, כְּתִיב
 בְּהִקְרִיבֶם אִישׁ זָרָה, וּבְאַתֵּר חַד כְּתִיב, בְּקִרְבָּתָם
 לְפָנֵי יי'. וְהִיא וְהִיא הָוָה, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב הָכָא בְּנֵי

לשון הקודש

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אַחֲרֵי מוֹת נֶדֶב וְאַבְיָהוּא
 הִיָּה צְרִיד לְהִיּוֹת! מַה טַּעַם שְׁנֵי בְּנֵי
 אַהֲרֹן, וְהִרִי יָדוּעַ שְׁהִיוּ בְּנֵיו? אֶלֹּא כֶּךָ
 שְׁנָה, שְׁעַד כָּאן לֹא עָמְדוּ בְּרִשׁוּתָם,
 אֶלֹּא בְּרִשׁוּת אַבְיָהֶם, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ –
 בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי ה' וַיָּמוּתוּ, שְׁהֶם דְּחִקוּ אֵת
 הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אַבְיָהֶם, וְהַפֵּל הִיָּה בְּשִׁבִיל
 אוֹתוֹ חֲטָא שְׁעָשׂוּ, שְׁכָתוּב (במדבר א)
 בְּהִקְרִיבֶם אִישׁ זָרָה. שְׁשִׁנְיָנוּ, בְּמָקוֹם

בִּירְאָה. בִּירְאָה הִיא הִרְאֵשִׁית, מִמַּסָּה
 לְמַעְלָה. (כא ראה, בני אהרן חרי בארנו, וחרי נתבאר
 הדבר).

בַּא רְאָה, מַה כְּתוּב כָּאן אַחֲרֵי מוֹת,
 וְאַחַר כֶּךָ – דְּבַר אֶל אַהֲרֹן אַחִיד וְגו'
 בְּזֹאת יָבֵא אַהֲרֹן? אֶלֹּא מִכָּאן הִרְאֵשִׁית
 לְהַזְהִיר אֵת הַכַּהֲנִים, כֹּל מִי שְׁצָרִיכִים
 לְהַזְהִיר בְּזֹאת חֲזוּ, וְזוּהִי יִרְאֵת ה'.
 דְּבַר אַחֵר אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן –

אַהֲרֹן, וּכְתִיב בְּקִרְבָּתָם.

(תְּאֵנָא) אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, יוֹמָא חַד הָוִינָא אָזִיל בְּאַרְחָא,
 לְמִיתְדָּ גַבִּיהַ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, לְמִילָף מַנְיָה
 פְּרֻשָׁתָא דְּפִסְחָא. עֲרַעִית בְּחַד טוֹרָא, וַחֲמִינָא
 בְּקִיעִין גּוֹמִין בְּחַד טִינָרָא, וְתִרִין גּוֹבְרִין בָּהּ. עַד
 דְּהִוִּינָא אָזִיל, שְׁמַעְנָא קָלָא דְּאִינוּן גּוֹבְרִין, וַהּוּ
 אֲמַרִין, (תהלים מח) שִׁיר מְזֻמֹּר לְבָנֵי קִרַח גְּדוֹל יְיָ
 וּמְהֻלָּל מְאֹד וְגוֹ'. מָאִי שִׁיר מְזֻמֹּר. אֵלָּא הָכִי
 תֵּאֲנָא מְשֻׁמִּיהַ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁיר דְּאִיהוּ כְּפוּל, שִׁיר
 דְּאִיהוּ מְשֻׁבַּח מְשָׁאֵר שִׁירִין, וְעַל דְּאִיהוּ מְשֻׁבַּח
 מְשָׁאֵר שִׁירִין, תִּרִין זְמַנִּין אֲתַמַּר בֵּיהַ שִׁירְתָּא,
 וְכֵן (תהלים צב) מְזֻמֹּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת. כֹּהֲאִי
 גְּוֹנָא, (שיר השירים א) שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה,
 שִׁירְתָּא לְעִילָא מִן שִׁירְתָּא.

לשון הקודש

הָאֲנָשִׁים הִלְלוּ שְׁהִיו אוֹמְרִים, (תהלים מח)
 שִׁיר מְזֻמֹּר לְבָנֵי קִרַח גְּדוֹל ה' וּמְהֻלָּל
 מְאֹד וְגוֹ'. מהו שִׁיר מְזֻמֹּר? אֵלָּא כִּד שָׁנּוּ
 מְשֻׁמוּ שַׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁיר שֶׁהוּא כְּפוּל,
 שִׁיר שֶׁהוּא מְשֻׁבַּח מְשָׁאֵר הַשִּׁירִים, וְעַל
 שֶׁהוּא מְשֻׁבַּח מְשָׁאֵר הַשִּׁירִים, פְּעָמִים
 נֶאֱמַר בּו שִׁירָה, וְכֵן (שם צב) מְזֻמֹּר שִׁיר
 לְיוֹם הַשַּׁבָּת. כִּמוֹ כֵּן שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר
 לְשַׁלְמָה, שִׁירָה לְמַעְלָה מִשִּׁירָה.

אֲחַד כְּתוּב בְּהַקְרִיבֶם אִישׁ זָרָה, וּבְמָקוֹם
 אֲחַד כְּתוּב בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי ה'. וְזֶה וְגַם
 זֶה הָיָה, וּמִשּׁוֹם כִּד כְּתוּב בְּנֵי אֶהְרֹן,
 וּכְתוּב בְּקִרְבָּתָם.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָא, יוֹם אֲחַד הָיִיתִי הוֹלֵךְ
 בְּדֶרֶךְ לְלִבְתָּ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ
 פְּרֻשַׁת הַפִּסְחָא. פְּגַשְׁתִּי בְּהַר אֲחַד, וּרְאִיתִי
 בְּקִיעִים וְחוֹרִים בְּסַלְעֵי אֲחַד וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים
 בּו. עַד שֶׁהָיִיתִי הוֹלֵךְ, שְׁמַעְתִּי קוֹל

שִׁיר מְזֻמֹּר, שִׁירְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְקָא
 מְזַמְרֵי בְּנֵי קְרַח (על) אֵינּוּן דִּיתְבִּי, עַל פְּתָחַא
 דְגִיּהָנָם. וּמֵאן אֵינּוּן, אֲחוּהוּן דְאֵינּוּן דִּיתְבִּי בְּתַרְעֵי
 דְגִיּהָנָם. וְעַל דָּא, שִׁירְתָּא דָּא בְּיוֹם שְׁנֵי אֲתָמַר.
 קְרִיבְנָא גַּבְיִיהוּ, אֲמִינָא לְהוּ, מָאִי עֶסְקִיכוּ בְּאַתְר
 דָּא. אָמְרוּ מְזַבְנֵי אָנּוּ, וּתְרֵי יוֹמֵי בְּשַׁבְּתָא, בְּדִילְנָא
 מִלְּשׁוּבָא וְנַעֲסֵק בְּאוּרֵייתָא. בְּגִין דְלֹא שַׁבְּקִין לָן בְּנֵי
 נְשָׂא, כֹּל יוֹמָא וְיוֹמָא. אֲמִינָא זַכָּאָה חוּלְקִיכוּן.

תְּנוּ פְּתָחוּ וְאָמְרוּ. בְּכָל זְמַנָּא דְצַדִּיקָא מְסַתְּלָקִי
 מִעֲלָמָא, דִּינָא אֲסַתְּלָק מִעֲלָמָא, וּמִיתְתַּהוּן
 דְצַדִּיקָא מְכַפֶּרֶת עַל חוּבֵי דָּרָא. וְעַל דָּא פְּרִשְׁתָּא
 דְבְנֵי אֲהֶרֶן, בְּיוֹמָא דְכַפּוּרֵי קְרִיעֵן לָהּ, לְמַהוּי כַּפֶּרָה
 לְחֻבֵייהוּן דְיִשְׂרָאֵל. אָמַר קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא,
 אֲתַעֲסְקוּ בְּמִיתְתַּהוּן דְצַדִּיקָא אֵלִין, וְיִתְחַשֵּׁב לְכוּ

לשון הקודש

אותנו בני אדם כל יום ויום. אמרת:
 אשרי חלקכם.

עוד פתחו ואמרו, בכל זמן שצדיקים
 מסתלקים מן העולם, הדין מסתלק מן
 העולם, ומיתת הצדיקים מכפרת על
 חטאי הדור. ולכן פרשת בני אהרן
 קוראים אותה ביום הכפורים שתהיה
 כפרה על חטאי ישראל. אמר הקדוש
 ברוך הוא: התעסקו במיתת הצדיקים

שיר מזמור, שירה של הקדוש ברוך
 הוא שמזמרים בני קרח (על) אותם
 שיושבים על פתח הגיהנם. ומי הם?
 אחיהם שהם שיושבים בשערי הגיהנם.
 ועל בן השירה הזאת נאמרת ביום שני
 קרבתי אליהם ואמרתי להם: מה
 עסקיכם במקום הזה? אמרו: סוחרים
 אנחנו, ושני ימים בשבוע אנו בדלים
 מהישוב ועוסקים בתורה, כי לא עוזבים

בְּאֵלוֹ אֶתוֹן מִקְרִבִּין קְרִבָּנִין בְּהֵאֵי יוֹמָא לְכַפָּרָא
עֲלֵיבּוֹ. דְּתַנִּינָן, כָּל זְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל יַחֲזִין בְּגִלּוֹתָא,
וְלֹא יִקְרִבּוֹן קְרִבָּנִין בְּהֵאֵי יוֹמָא, וְאֵינּוֹן תְּרִין
שְׁעִירִין לֹא יִכְלִין לְקַרְבָּא, יְהֵא לְהוּ דְכַרְנָא, דְּתַרִּי
בְּנֵי אַהֲרֹן, וַיִּתְּכַפֵּר עֲלֵיהֶוּ.

דְּהָכִי אוֹלִיפְנָא, דְּכִתִּיב, (במדבר ג) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְגו'. וְכִתִּיב, הַפֶּכֶר נָדָב
וְאַבִּיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר. וְאֶלְעָזָר וְאִיתְמָר מִיבְעֵי
לֵיה, מֵהוּ אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר. אֶלָּא שְׁקוּל הָוָה אַבִּיהוּא
כְּתַרִּי אַחֵוּי. וְנָדָב בְּכֻלְהוּ.

וְאִית דְּמַתְּנֵי (לָה אַפְכָּא) הַפֶּכֶר נָדָב, דָּא בְּלַחֲזוּדֵוּי,
וְאַבִּיהוּא בְּלַחֲזוּדֵוּי, וְכָל חַד אֶתְחַשֵּׁיב
בְּעֵינֵיה, כְּתַרְוֵיהוּ, כְּאֶלְעָזָר וְאִיתְמָר. אֶבְל נָדָב
וְאַבִּיהוּא בְּלַחֲזוּדֵיהוּ, שְׁקוּלִין הָווּ לְקַבֵּל שְׁבַעִין
סְנֵהֲדָרִין, דְּהָווּ מְשֻׁמְשִׁין קָמֵי מִשָּׁה. וּבְגִין כֵּהָ,

לשון הקודש

הַפֶּכֶר נָדָב וְאַבִּיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר.
וְאֶלְעָזָר וְאִיתְמָר הֵיךָ צְרִיךְ לִהְיוֹת! מַה זֶה
אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר? אֶלָּא שְׁקוּל הֵיךָ
אַבִּיהוּא כְּשֵׁנֵי אַחֵוּי, וְנָדָב כְּמוֹ כָּלֵם.
וַיֵּשׁ שְׁשׁוֹנִים (אֵת זֶה הַפֶּכֶר), הַפֶּכֶר נָדָב - זֶה
לְבָדוֹ, וְאַבִּיהוּא - לְבָדוֹ, וְכָל אֶחָד נִחְשָׁב
בְּעֵינָיו כְּשֵׁנֵיהֶם, כְּמוֹ אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר.
אֶבְל נָדָב וְאַבִּיהוּא לְבָדֵם שְׁקוּלִים הָיוּ

הַלְלוּ, וְנִחְשָׁב לָכֵם כְּאֵלוֹ אֶתֶם מִקְרִיבִים
קְרִבָּנוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם. שְׁשֻׁנֵנוּ,
כָּל זְמַן שִׁיִּשְׂרָאֵל יִהְיוּ בְּגִלּוֹת וְלֹא יִקְרִיבוּ
קְרִבָּנוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה, וְאֵת אוֹתֶם שְׁנֵי
שְׁעִירִים לֹא יִכְלִים לְהַקְרִיב, וְהֵיךָ לָהֶם
זְכָרוֹן שֶׁל שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן, וַיִּתְּכַפֵּר עֲלֵיהֶם.
שְׁכַּח לְמַדְתִּי, שְׁכַתּוֹב (במדבר ג) וְאֵלֶּה
שְׁמוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְגו'. וְכִתּוֹב,

מִיִּתְהוֹן מִכִּפָּרָא עַל יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא
 א) וְאַחֲיֵכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְנוּ אֶת הַשְּׂרָפָה. וְאָמַר
 רַבִּי שְׂמַעוֹן, הַבְּכֹר נָדָב, כְּלוֹמַר, הַהוּא, דְּכָל שְׂבָחָא
 וְיִקְרָא דְלִיָּה (מִה שְׁמִיָּה). נָדָב וְאַבְיָהוּא, עַל אַחַת פְּמָה
 וְכַמָּה, דְּהֵינִי תְּרִי, לָא אֲשַׁתְּכַחוּ כּוֹתֵייהוּ בְּיִשְׂרָאֵל.

וַיִּדְבֹר יי' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן.
 רַבִּי (דף נ"ו ע"א) חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה

כט) לָכֵן כֹּה אָמַר יי' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת
 אַבְרָהָם וְגו'. הֵאֵי קָרָא קִשְׂיָא, לָכֵן כֹּה אָמַר יי'
 אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם מִיַּבְעֵי לֵיָּה. מָאֵי כֹּה אָמַר
 יי' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם.

אַלְאָ הָא אֲוִקְמוּהָ וְהָא אַתְמַר, דְּיַעֲקֹב פָּדָה אֶת
 אַבְרָהָם וְדָאֵי. דְּבַתְּהֵיא שַׁעְתָּא דְנַפְל בְּגוּ
 נוֹרָא דְכַשְׂדָּאֵי, דְּגוּ דִינֵיהָ (ס"י וְאָמְרוּ קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִיד הוּא, בְּגִין

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

אֶהֱרֹן. רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה כט)
 לָכֵן כֹּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה
 אֶת אַבְרָהָם וְגו'. פְּסוּק זֶה הוּא קִשְׂיָה. לָכֵן
 כֹּה אָמַר ה' אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם הִנֵּה
 צְרִיד לְהֵיוֹת! מַה זֶה כֹּה אָמַר ה' אֶל בֵּית
 יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם?

אַלְאָ הָרִי פְּרֻשׁוּהָ וְהָרִי נִתְבָּאָר, שְׂיַעֲקֹב
 פָּדָה אֶת אַבְרָהָם וְדָאֵי. שְׂפָאוֹתָהּ
 הַשְּׂעָה שְׂנַפֵּל בְּתוֹךְ אֵשׁ הַכַּשְׂדִּים, דְּגוּ

כְּגַד שְׂבָעִים סְנֵהֲדָרִין, שְׂהִיוּ מְשֻׁמְשִׁים
 לְפָנֵי מֹשֶׁה. וּמִשׁוּם כִּד מִיִּתְתֵם מִכִּפָּרַת
 עַל יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כְּתוּב, (ויקרא א) וְאַחֲיֵכֶם
 כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְנוּ אֶת הַשְּׂרָפָה. וְאָמַר
 רַבִּי שְׂמַעוֹן, הַבְּכֹר נָדָב – כְּלוֹמַר, אוֹתוֹ
 שְׂכַל הַשְּׂבָח וְהַכְּבוֹד שְׁלוֹ (מִה שְׁמוֹ). נָדָב
 וְאַבְיָהוּא, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה, שְׂשֻׁנֵי
 אֵלֶּה לֹא נִמְצְאוּ כְּמוֹתֵם בְּיִשְׂרָאֵל.
 וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי

מֵאֵי יִשְׁתַּזְבֵּי הָאֵי, וְכוּת אֶבְהֵן לִית לִיה. אָמַר לִיהוּ, וְיִשְׁתַּזְבֵּי בְּגִין בְּגוּי, דְּהִכִּי תִנְיָא, בְּרָא מִזְבֵּי אֶבְיָא. אָמְרוּ, הָא יִשְׁמַעְיָאֵל דְּנַפְיָא מְנִיָּה. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא יַצְחָק, דְּיוֹשִׁיט קְדָלִיָּה עַל גַּבֵּי מִדְּבַחָא. אָמְרוּ, הָא עֲשׂוּ דְנַפְיָא מְנִיָּה. אָמַר, הָא יַעֲקֹב, דְּאִיְהוּ כּוּרְסֵיָא שְׁלִימָתָא, וְכָל בְּנוֹהֵי שְׁלִימִין קָמְאֵי. אָמְרוּ, הָא וּדְאֵי בּוֹכוּתָא דָּא יִשְׁתַּזְבֵּי אַבְרָהָם הָדָא הוּא דְכָתִיב, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם.

לֹא עָתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יִחֹרוּ כִּי בְּרֹאוֹתָיו יִלְדִּיו מַעֲשֵׂה יָדָיו בְּקִרְבּוֹ יִקְדִּישׁוּ שָׁמַי. מָאן אֵינּוֹן יִלְדִּיו מַעֲשֵׂה וְגו'. אֵלִין אֵינּוֹן, חֲנֻנְיָה מִישָׁאֵל וְעֲזֹרְיָה. דְּאֶפִּילוּ גְרַמְיָהוּ לְגוּ נִוְרָא יִקְוִדְתָּא לְקְדָשָׁא שְׁמִיָּה לֹא עָתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב מָאֵי בְּעֵי הָכָא יַעֲקֹב, וְהָא כְּתִיב, (דְּנִיָּאֵל א) וַיְהִי בָהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה דְּנִיָּאֵל חֲנֻנְיָה מִישָׁאֵל וְעֲזֹרְיָה. בְּנֵי יְהוּדָה

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁכַתוֹב, אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. לֹא עָתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יִחֹרוּ כִּי בְּרֹאוֹתָיו יִלְדִּיו מַעֲשֵׂה יָדָיו בְּקִרְבּוֹ יִקְדִּישׁוּ שָׁמַי. מִי הֵם יִלְדִּיו מַעֲשֵׂה וְגו'? אֵלָּא הֵם חֲנֻנְיָה מִישָׁאֵל וְעֲזֹרְיָה שֶׁהִפִּילוּ עֲצָמָם לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ לְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמוֹ. לֹא עָתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב, מָה עוֹשֶׂה פֶּאן יַעֲקֹב? וְהֵרִי פְתוּב (דְּנִיָּאֵל א) וַיְהִי בָהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה דְּנִיָּאֵל חֲנֻנְיָה מִישָׁאֵל וְעֲזֹרְיָה. בְּנֵי

דְּנִיָּו (ס"י וְאִמְרוּ לְפָנֵי הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּשִׁבִיל מַה זֶה יִנְצֵל? וְכוּת אַבּוֹת אֵין לֹאן אָמַר לָהֶם: שִׁינְצֵל בְּשִׁבִיל בְּנֵי, שְׁקֵף שְׁנִינָה הֲבֵן מִזְבֵּחַ אֶת הָאֵב). אָמְרוּ: הֵרִי יִשְׁמַעְיָאֵל שִׁינְצֵא מִמֶּנּוּ. אָמַר הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֵרִי יַצְחָק שִׁיֹּשִׁיט צְנֹאָרוֹ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. אָמְרוּ: הֵרִי עֲשׂוּ שִׁינְצֵא מִמֶּנּוּ. אָמַר: הֵרִי יַעֲקֹב שֶׁהוּא כִּפְסָא שְׁלָם וְכָל בְּנָיו שְׁלָמִים לְפָנָי. אָמְרוּ: הֵרִי וּדְאֵי בּוֹכוּתוֹ שֶׁל זֶה יִנְצֵל אַבְרָהָם. וְהוּ

אֶקְרוּן, וּבְגִין כֵּךְ לֹא עָתָה יְבוּשׁ יְהוּדָה מִיְבֻעֵי לֵיהּ,
מֵאֵי לֹא עָתָה יְבוּשׁ יַעֲקֹב.

אֶלֶּא כֵךְ תִּנְיֵן. בְּהֵאֵי שְׁעָתָא דְאִיכְפִּיתוּ, לְמִנְפַּל
בְּנוּרָא, כָּל חַד אָרִים קְלִיָּה וְאָמַר, גַּפִּי כָּל
אֵינוֹן עֲמִין וּמְלָכִין וְאֶפְרַכְיָא, חֲנִנְיָה אָמַר, (תהלים
ק"ח) יי' לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם יי' לִי
בְּעוֹזְרֵי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשׁוֹנְאֵי טוֹב לְחִסוֹת בֵּינִי וְגו'.

מִישָׁאֵל פִּתַּח וְאָמַר, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי
יַעֲקֹב נְאֻם יי' וְגו' כִּי אֲתֵד אֲנִי נְאֻם יי' לְהוֹשִׁיעֶךָ
כִּי אַעֲשֶׂה וְגו'. בְּהֵיִא שְׁעָתָא, דְּשִׁמְעוּ בְּלִהוּ שְׂמָא
דְּיַעֲקֹב. תְּוֹהוּ וְחִיבוּ בְּלַעֲנוּתָא. עֲזָרְיָה פִּתַּח וְאָמַר,
(דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אֶחָד.

הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לִינִי אֲנִי וְגו'.
זֶה יֹאמַר לֵה' אֲנִי, דָּא חֲנִנְיָה, וְזֶה יִקְרָא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

לְחִסוֹת בֵּה' וְגו'. מִישָׁאֵל פִּתַּח וְאָמַר,
(ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב נְאֻם
ה' וְגו' כִּי אֲתֵד אֲנִי נְאֻם ה' לְהוֹשִׁיעֶךָ כִּי
אַעֲשֶׂה וְגו'. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁשְׁמְעוּ כֻלָּם
אֵת שֵׁם יַעֲקֹב, תְּמַהוּ וְצַחֲקוּ בְּלִיעֲנוּת.
עֲזָרְיָה פִּתַּח וְאָמַר, (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה'
אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד.

יְהוּדָה נִקְרָאוּ, וּמִשׁוּם כֵּךְ לֹא עָתָה יְבוּשׁ
יְהוּדָה הָיָה צְרִיךְ לְהִיּוֹת, מַה זֶה לֹא עָתָה
יְבוּשׁ יַעֲקֹב?

אֶלֶּא כֵךְ שְׁנִינֵנּוּ, בְּשַׁעָה הַזֹּאת שְׁנִכְפַּתּוּ לְפַל
בְּאֵשׁ, כָּל אֶחָד תְּרִים קוֹלוֹ וְאָמַר אֵל כָּל
אוֹתָם עֲמִים וּמְלָכִים וְשָׂרִים. חֲנִנְיָה אָמַר,
(תהלים ק"ח) ה' לִי לֹא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי
אָדָם ה' לִי בְּעוֹזְרֵי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשׁוֹנְאֵי טוֹב

זֶהוּ שְׂכַתוּב, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לֵה' אֲנִי